

Съ наведени глави и морна стъпка войскаритѣ се връщаха къмъ далечната родна земя. Всѣка крачка ги отдаляваше все повече отъ мѣстото, гдето тѣхниятъ великъ вождь бѣ изпусналъ сетната си въздишка, всѣка стѣпка ги приближаваше все повече къмъ бурната и мрачна неизвестностъ. Връщаха се сиротни и разпилѣни. Безъ вѣра, безъ утеха въ нищо. Имаше вече силната ржка, която ги тласкаше неспирно въ неукротимия си устремъ къмъ толкова славни битки. Склопени бѣха вече завинаги онѣзи очи, дълбоки и примамващи като вировете, които съ дръзкия си взоръ вливаха толкова пламъкъ въ сърдцата имъ. Той бѣ умрѣлъ. И сякашъ нѣщо бѣ умрѣло въ душата на всички. Волята за борба... Радостта отъ победата... Дързостта за животъ...

И единъ страшенъ въпросъ горѣше устнитѣ на всички. Защо този смѣлъ и коравъ народъ го разяждаше тъменъ недѣгъ? Защо този, който събира най-свѣтлитѣ качества на племето, този, който е белязанъ да води къмъ успѣхъ сѣдбинитѣ му — винаги трѣбва да падне задушенъ отъ клеветата, завистта и умразата на близкитѣ, своитѣ люде?

Кой щѣше сега да поеме съ силна ржка великото дѣло? Можеше ли дребната злоба на нѣколко честолюбци да замѣни незамѣнимото? — Човѣка, отреденъ отъ сѣдбата?

Младъ бѣ още князь Иоанъ. Негоденъ и бездаренъ деспотъ Борилъ.

Кой ще замѣсти Калояна?

И тежка въздишка ломѣше коравитѣ гърди на суровитѣ войскари.

А звездитѣ трептѣха очудени въ дълбокитѣ сини води на Вардара...

Връщаха се унили и съ оборени глави непобедимитѣ войски на Калояна. Връщаха се съ праздни ржце, сякашъ отъ позорно поражение.

И носѣха една единствена плячка, скръбна и зловеща. Осоленото тѣло на царя.